

Актуальні питання розвитку Збройних Сил України

УДК 355.02

О.І. Кремешний¹, Р.В. Бойко², О.М. Семененко³, І.М. Чернишова³

¹Харківський університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба, Харків

²Національний університет оборони України, Київ

³Центральний науково-дослідний інститут ЗС України, Київ

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ ПРОГРАМ РОЗВИТКУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ШЛЯХОМ РАЦІОНАЛЬНОГО РОЗПОДІЛУ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ НА НИХ

У статті наведено погляди авторів щодо можливості підвищення ефективності виконання заходів програм розвитку Збройних Сил України шляхом раціонального розподілу фінансових ресурсів (бюджетних коштів) на них із врахуванням результатів воєнно-економічного оцінювання їх виконання за минулий період.

Ключові слова: фінансові ресурси, планування, воєнно-економічне оцінювання.

Вступ

Актуальність проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Аналіз результатів виконання Державної програми розвитку Збройних Сил (ЗС) України за 2006 – 2011 роки (ДПР) та перехід до наступного циклу середньострокового оборонного планування свідчать, що сьогодні під час оцінювання ефективності виконання заходів розвитку за минулий період та розподілу бюджетних коштів на наступний період є низка проблемних питань, які потребують свого вирішення [1 – 4].

До основних проблемних питань воєнно-економічного оцінювання результатів виконання заходів розвитку ЗС України за минулий період можна віднести: єдиним критерієм оцінювання результатів виконання заходів програм розвитку ЗС України, який використовується, є лише кількість виконаних заходів, при цьому не враховується важливість цих заходів стосовно усіх запланованих; не враховується вплив змін фінансових та кількісних показників на основні показники програми розвитку, не визначається кількісний та якісний результат виконання заходів програми; обґрунтування потрібних коштів на проведення заходів розвитку здійснюється за принципом щорічної аналогії, що не дозволяє оперативно реагувати на зміни в фінансуванні та ефективно корегувати плани розвитку на наступний період тощо.

До основних проблемних питань розподілу бюджетних коштів за заходами програм розвитку ЗС України на наступний плановий період можна віднести те, що під час розподілу виділених коштів:

не враховуються результати воєнно-економічного оцінювання їх виконання в минулому періоді;

не враховується пріоритетність виконання заходів протягом планового періоду;

не враховується вплив результату виконання заходу на загальний показник виконання програми в цілому; відсутня методика раціонального розподілу (перерозподілу) виділених коштів, кошти розподіляються за остаточним принципом методом порівнянь та аналогій.

Необхідність виключення наведених недоліків в процесі оборонного планування з метою визначення реальних майбутніх результатів перспектив розвитку ЗС України та оцінювання ступеня їх досягнення із врахуванням стану їх фінансування протягом планового періоду і обумовлює актуальність теми статті.

Аналіз останніх досліджень, публікацій та ряду документів, які присвячені цьому питанню [1 – 5] показав відсутність взаємозв'язку між процесами оцінювання результатів виконання заходів розвитку ЗС України за минулий період та розподілу коштів за ними на майбутній період в системі оборонного планування. Визначені для оцінювання ефективності виконання заходів програм розвитку ЗС України показники тільки статистично відображають інформацію про результати виконання цих заходів за плановий період та не дозволяють ефективно розподілити виділені кошти на наступний період. Вони не розкривають змісту використання коштів протягом планового періоду на заходи чи програми та не можуть характеризувати ефективність їх використання та планування на наступний період. Усе це в черговий раз підтверджує актуальність теми статті та наукових досліджень за цим напрямком.

Мета статті полягає у визначенні методичного підходу щодо ефективності виконання заходів програм розвитку Збройних Сил України шляхом раціонального розподілу бюджетних коштів за ними із врахуванням результатів воєнно-економічного оцінювання їх виконання за минулий період.

Викладення основних положень матеріалу статті

В загальному вигляді методичний підхід щодо підвищення ефективності виконання заходів програм розвитку ЗС України шляхом раціонального розподілу фінансових ресурсів за ними на наступ-

ний період із врахуванням воєнно-економічного результатів їх виконання протягом минулого періоду наведений на рис. 1. Він базується на використанні результатів методики воєнно-економічного оцінювання виконання заходів програм розвитку ЗС за минулий період [4].

Рис. 1. Загальний зміст методичного підходу щодо підвищення ефективності виконання заходів програм розвитку ЗС України

Запропонована в [4] методика оцінювання ефективності виконання заходів програм розвитку ЗС України за плановий період на відміну від існуючих сьогодні підходів щодо констатації фактів кількості невиконаних заходів та ступеня недофінансування програми розвитку ЗС України, дозволяє оцінювати ефективність виконання заходів із урахуванням результатів їх фінансування протягом планового періоду, а також оцінювати ефективність використання бюджетних коштів за цей період на заходи окремо та на програму в цілому (рис. 2).

Методика складається із 4-х блоків:

1-й: Блок вихідних даних та визначення показників оцінювання;

2-й: Блок оцінювання результатів виконання окремих заходів програм;

3-й: Блок оцінювання результатів виконання програми в цілому;

4-й: Блок формування пропозицій та рекомендацій щодо виконання заходів на наступний період.

Отримані результати розрахунку за даною методикою дозволяють оперативно реагувати на зміни в фінансуванні, ефективно корегувати плани на наступний плановий період, а саме головне обґрунто-

вано підходити як до визначення переліку заходів програм розвитку ЗС України та необхідних результатів їх виконання на наступний період так і до раціонального розподілу виділених фінансових ресурсів на них на наступний період.

Друга методика щодо раціонального розподілу бюджетних коштів за заходами програм розвитку ЗС України на наступний період базується на використанні результатів попередньої методики. Вона складається із п'яти блоків (рис. 3):

1-й. Блок вихідних даних та визначення переліку запланованих заходів програм розвитку ЗС України на наступний період;

2-й. Блок уточнення переліку заходів програм розвитку ЗС України на наступний період із врахуванням показника суми виділених коштів та величини вкладу кожного заходу в загальний результат виконання програми в цілому;

3-й. Блок оптимального розподілу виділених коштів за заходами програми розвитку ЗС України на увесь період. В цьому блоці завдання оптимального розподілу коштів за заходами програм вирішується шляхом рішення задачі лінійного програмування.

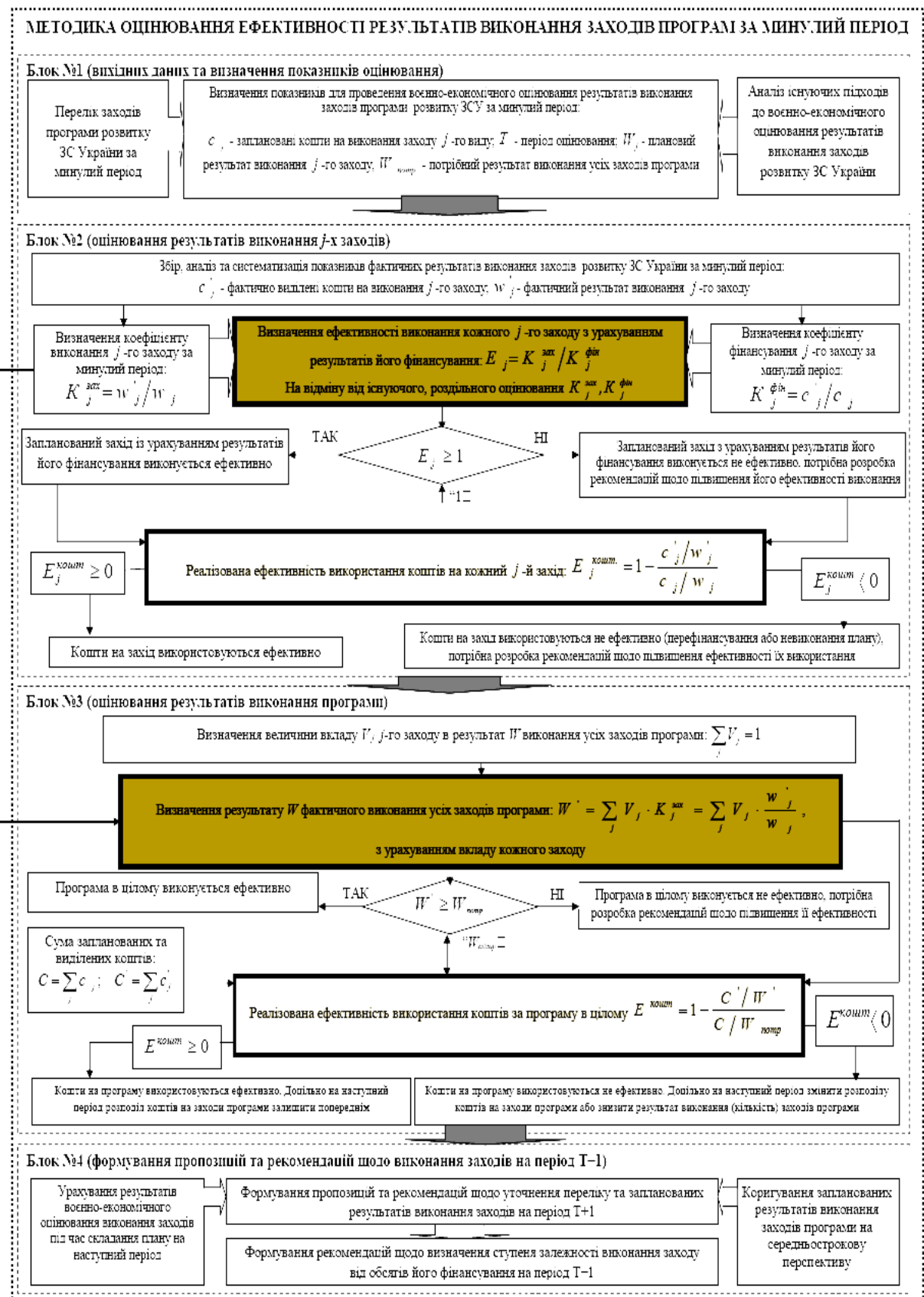

Рис. 2. Методика оцінювання ефективності виконання заходів розвитку ЗС України із врахуванням їх фінансування

Вхідні дані, цільова функція та умови вирішення задачі наведені на рис. 3. Результатами рішення даної задачі є затверджені показники розподілу фі-

нансових ресурсів за заходами розвитку ЗС України на період та очікувані результати виконання окремих заходів та програми в цілому;

МЕТОДИКА РАЦІОНАЛЬНОГО РОЗПОДІЛУ РЕСУРСІВ ЗА ЗАХОДАМИ ПРОГРАМ НА НАСТУПНИЙ ПЕРІОД

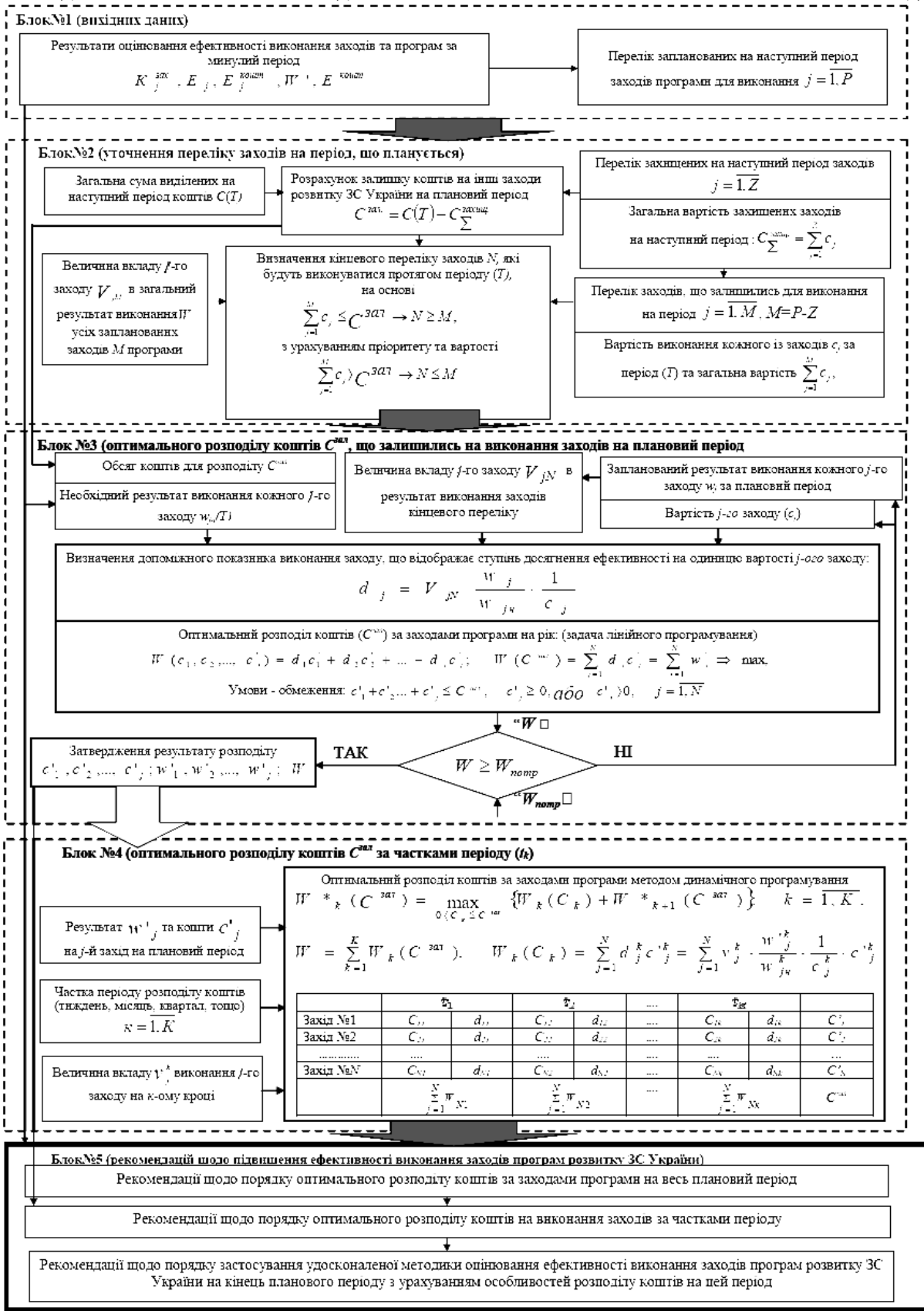

Рис. 3 Методика раціонального розподілу фінансових ресурсів за заходами програм розвитку ЗС України

4-й. Блок оптимального розподілу затверджених коштів на заходи за частками періоду (місяць, квартал, півріччя). В роботі за частку обрано квартал. Завдання оптимального розподілу коштів за

частками періоду вирішується методом динамічного програмування. Вхідні дані, цільова функція (рівняння Белмана) та матриця розподілу наведені на рис. 3. Результатами рішення даної задачі будуть показники розподілу затверджених на заходи ресурсів та показники необхідного результату виконання заходів за квартал за умови максимізації загального показника виконання програми на кожному кроці та програми вцілому.

5-й. Блок розроблення рекомендацій щодо підвищення ефективності виконання заходів програм розвитку ЗС України, який включає в себе розробку: рекомендацій щодо порядку оптимального розподілу коштів за заходами програми на весь плановий період; рекомендацій щодо порядку оптимального розподілу коштів на виконання заходів за частками періоду; рекомендацій щодо порядку оцінювання ефективності виконання заходів програм розвитку ЗС України на кінець планового періоду з урахуванням особливостей розподілу коштів на цей період.

За результатами удосконаленого методичного підходу щодо підвищення ефективності виконання заходів програм розвитку ЗС України шляхом раціонального розподілу фінансових ресурсів на них на наступний період із врахування результатів воєнно-економічної оцінки їх виконання за минулий період планується підвищити не тільки ефективність виконання заходів та програм розвитку Збройних Сил України, а й ефективність та обґрунтованість процесу їх планування.

Зазначений методичний підхід дозволить більш досконало проводити оцінювання ефективності виконання заходів програм розвитку ЗС України із урахуванням результатів їх фінансування, що надасть змогу: приймати обґрунтовані рішення щодо коригування показників заходів та програм розвитку ЗС України на наступні періоди; оптимально розподіляти виділені кошти за заходами та програмами розвитку ЗС України на наступний період із врахування оцінок ефективності їх виконання та використання коштів на них протягом минулого періоду;

поєднати у собі оцінювання ефективності результатів як оборонного так и бюджетного планування.

Висновки

Головними результатами даної статті є то, що в ній запропонований методичний підхід щодо можливості підвищення ефективності планування та виконання заходів програм розвитку ЗС України шляхом раціонального розподілу виділених бюджетних коштів на їх виконання із урахуванням результатів воєнно-економічного оцінювання їх виконання за минулий період. А також розкрито взаємозв'язок між оцінкою стану виконання заходів із врахуванням рівня їх фінансування за минулий період та процесом їх розподілу на наступний.

Подальші дослідження передбачають складання алгоритму проведення практичних розрахунків та математичної моделі вирішення задач лінійного та динамічного програмування.

Список літератури

1. Про проведення оборонного огляду в Україні. Указ Президента України № 598 від 27.06.08.
2. Гриненко О.І., Денсєжкін М.М. Деякі проблеми перспективного планування розвитку Збройних Сил України // *Наука і оборона* № 3. – К.: 2001. – С. 31-35.
3. Дідіченко В.П., Семененко О.М. Щодо можливості оцінювання ефективності заходів оборонних програм за вартісними показниками бюджетних програм // *Зб. наук. пр. ЦНДІ ЗС України* – № 1 (39). – К.: ЦНДІ ЗС України, 2007. – С. 104–117.
4. Семененко О.М. Методика воєнно-економічного оцінювання результатів виконання заходів програм розвитку Збройних Сил України за плановий рік // *Зб. наук. пр. ЦНДІ ЗС України* – № 3 (53). – К.: ЦНДІ ЗС України, 2010. – С. 217 – 226.
5. *Основы теории и методологии планирования строительства Вооружённых Сил Российской Федерации / Под ред. А.В. Квашина* – М.: Воентехиниздат, 2002. – 232 с.

Надійшла до редколегії 16.02.2012

Рецензент: канд. техн. наук, проф. Ю.І. Миргород, Харківський університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба, Харків.

МЕТОДИЧЕСКИЙ ПОДХОД ОТНОСИТЕЛЬНО ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ВЫПОЛНЕНИЯ МЕРОПРИЯТИЙ ПРОГРАММ РАЗВИТИЯ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ ПУТЕМ РАЦИОНАЛЬНОГО РАСПРЕДЕЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫХ РЕСУРСОВ НА НИХ

А.И. Кремешный, Р.В. Бойко, О.М. Семененко, И.М. Чернишова

В статье приведены взгляды авторов относительно возможности повышения эффективности выполнения мероприятий программ развития Вооружённых Сил Украины путем рационального распределения финансовых ресурсов (бюджетных средств) на них с учетом результатов воєнно-экономического оценивания их выполнения за прошлый период.

Ключевые слова: *финансовые ресурсы, планирования, воєнно-экономическое оценивание.*

METHODICAL APPROACH IN RELATION TO INCREASE OF EFFICIENCY OF IMPLEMENTATION OF MEASURES OF PROGRAMS OF DEVELOPMENT OF MILITARY POWERS OF UKRAINE BY RATIONAL ALLOCATION OF FINANCIAL RESOURCES ON THEM

A.I. Kremeshniy, R.V. Boyko, O.M. Semenenko, I.M. Chernishova

In the article the looks of authors are resulted in relation to possibility of increase of efficiency of implementation of measures of the programs of development of Military Powers of Ukraine by rational allocation of financial resources (budgetary facilities) on them taking into account the results of strategic evaluation of their implementation for past period.

Keywords: *allocation of financial resources, planning, strategic evaluation.*